

ALINGSÅS
KOMMUN

Behovsutredning 2020-2022, Miljöskyddskontoret

Antagen vid MN 2019-XX-YY, §55 (MR2019-ZZZZ)

Innehållsförteckning

Inledning.....	2
Sammanfattning och bedömning.....	3
Beräkning av resurser.....	4
Förutsättningar.....	5
Beskrivning av vårt ansvarsområde och vad som styr vår verksamhet.....	5
Nationella och lokala miljömål.....	5
Lagstiftning.....	5
Omvärldsanalys.....	6
Redovisning av behov.....	7
Avdelningen för miljö och vatten.....	7
Energi och klimat	7
Avdelningen Livsmedel och Hälsa.....	15
Miljöstrategiska avdelningen.....	21
Administrativa uppgifter.....	24
Administration.....	24
Kommunövergripande uppgifter.....	24
Organisation och ledarskap.....	24

Inledning

Enligt miljötillsynsförordningen (SFS 2011:13) ska det hos den operativa tillsynsmyndigheten finnas en utredning om tillsynsbehovet för myndighetens hela ansvarsområde enligt miljöbalken. Utredningen ska avse en treårsperiod och den ska ses över årligen eller efter behov. Ett register ska också föras över de verksamheter som behöver återkommande tillsyn. Register för miljöskyddsnämndens tillsynsobjekt uppdateras kontinuerligt i kontorets ärendehanteringssystem Ecos 2. Behovsutredningen täcker in såväl obligatoriska som frivilliga uppgifter för kommunen och vilken tillsyn som slutligen ska genomföras beslutas i den årliga tillsynsplanen. Utifrån behovsutredningen och registret ska tillsynsmyndigheten inför varje verksamhetsår göra en samlad tillsynsplan. Det är miljöskyddsnämnden som beslutar om behovsutredning och tillsynsplan.

I livsmedelslagen anges att kontrollmyndigheten ska ha den kompetens och de resurser som krävs för att utföra kontroll så att lagstiftningen följs inom alla led i livsmedelsproduktionen. Kontrollen ska vara utformad för att säkerställa likriktning och kvalitet. För att klara kraven i lagstiftningen är det viktigt att den operativa kontrollmyndigheten beskriver behovet av offentlig kontroll inom livsmedelskedjan. Kraven på kontrollen finns bland annat i EU-parlamentets och Rådets förordning nr 882/2004. Den operativa kontrollmyndigheten ska ta fram en årlig kontrollplan som ska fastställas av miljöskyddsnämnden.

Behovsutredningen omfattar förutom den tillsyn och ärendehandläggning som ingår i miljöskyddsnämndens uppdragsområde även kommun- och förvaltningsövergripande arbetsuppgifter inklusive genomförande av åtgärdsprogram enligt Vattenförvaltningsförordningen och frågor kopplade till den nybildade strategiska avdelningen på miljöskyddskontoret.

I dokumentet redovisas tillsynsbehovet som tid (timmar) och vid beräkningen av antalet behövda tjänster har Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) schablon att en heltid kan leverera 1000 timmar tillsyn använts. Detta för att enkelt kunna relatera till hur många medarbetare det finns behov av på miljöskyddskontoret. I behovsutredningen redovisas inga avvägningar eller prioriteringar.

Sammanfattning och bedömning

Bedömningen av resursbehovet för nämndens tillsyn och kontroll 2020-2022 baseras på föregående behovsutredning, pågående verksamhet och den erfarenhet och kunskap som finns hos nämnden och på förvaltningen om de lokala förhållandena. Tillsynen avser att de nationella, regionala och lokala miljö kvalitetsmålen, Agenda 2030 och vattenförvaltningsförordningen/vattendirektivet m.fl. förordningar och direktiv ska uppnås. Inom livsmedelsområdet ska en planerad, riskbaserad livsmedelskontroll genomföras. Hänsyn tas till inriktningen i kommunens flerårsstrategi och resurserna används så att lagkraven uppfyllts och så att miljökontorets arbete resulterar i effektiva åtgärder och minimering av risker.

Att fortsätta inventera avlopp och fokusera på de anläggningar i södra delen av kommunen som ännu inte fått tillsyn är ett arbete som syftar till att följa våra åtaganden i vattenförvaltningsförordningen/vattendirektivet och som bidrar till att följa miljö kvalitetsmålen och Agenda 2030. Även tillsynsarbetet inom lantbruk syftar till att minska övergödningen och eftersom antalet små verksamheter ökat i kommunen och uppdraget numera omfattar verksamheter med fler än två djurenheter innebär detta större insatser från miljöskyddskontorets sida. Även växtodling tillsynas med avseende på tillförsel av växtskyddsmedel.

Inom miljöskydd ingår ett antal olika verksamhetsområden som köldmedia, förorenade områden, kemikalier, avfall, cisterner, industrier, fordonstvättar m.m. De större verksamheterna som är tillståndspliktiga (B) eller anmälningspliktiga (C) har regelbunden tillsyn med årlig avgift som bas. De mindre verksamheterna (U) har fått mer regelbunden tillsyn de senaste åren och några har blivit klassade och fått årlig avgift. Men tillsynen av små verksamheter är eftersatt och vi når långt ifrån alla. Det är också svårt att få tillgång till uppdaterade register över de små verksamheterna i kommunen och här behöver insatser göras för att få ett bra underlag till att prioritera och periodisera denna tillsyn.

Genom att fortsätta arbeta med registren inom hälsoskyddsområdet erhålls en mer rättvisande bild av behovet av tillsyn. Underlagen för kostnadstäckning vid tillsynsprojekt med timdebitering blir mer tillförlitliga och årliga avgifter för hygieniska verksamheter och offentliga lokaler införs där så är lämpligt vilket medför att medel för regelbunden tillsyn säkerställs. Hälsoteamet har de senaste åren fått rutin på att genomföra tillsyn i projektform vilket medfört att antalet utförda tillsynstimmor ökat. Att få behålla samma mängd resurser är en förutsättning för att enheten ska kunna fullfölja det arbete som är igång inom bland annat radon, undervisningslokaler och fastigheter.

I december 2019 träder den nya kontrollförordningen i kraft vilket medför flera större förändringar i livsmedelskontrollen vilket kommer att medföra mer administrativt arbete men också ett behov av översyn och anpassning av rutiner och arbetssätt under de kommande åren. Ett förslag på nytt system för riskklassning och avgifter för livsmedelskontroll har under 2018 varit ute på remiss och föreslås införas under 2021. Om förslaget antas i sin nuvarande utformning kommer det att medföra betydande förändringar från och med 2022.

Behovet av resurser för uppgifterna ovan överstiger de resurser som finns till förfogande i dag vilket innebär att prioriteringar men även resursförstärkningar inom vissa områden krävs. Under 2019 har nämndens arbete med att förbättra kostnadstäckningen för utförd tillsyn fortsatt.

Det beräknade behovet av personella resurser under 2020 är ca 23,5 handläggartjänster och ca 4,5 administrativa tjänster. Under 2019 har budgeten tillåtit ca 19 handläggartjänster på miljöskyddskontoret.

Beräkning av resurser

Miljöskyddsnämnden använder sig av SKL:s modell för beräkning av planerbar tid. En heltidsanställd i Alingsås kommun har en teoretiskt faktisk arbetstid på ca 1755 timmar per år när helgdagar, klämdagar och tid för raster är borträknad. När egen och gemensam tid, möten kompetensutveckling etc räknats bort så kvartstår runt 1000 timmar för tillsyn.

Verksamhets- område	2020	2021	2022	Vatten- förvaltnings- förordningen	Agenda 2030	Miljö kvalitetsmål
Miljöskydd	6300	6385	6330	Åtgärd 1, 2, 5	Mål 6, 7, 12,13, 14,15	4, 5, 8, 9,
Lantbruk	1143	1098	1098	Åtgärd 1, 2	Mål 2	3, 4, 7, 8, 9, 10, 13
Värmepump	410	410	410	Åtgärd 1	Mål 14	1, 8
Avlopp (inkl dagvatten)	6710	6660	6660	Åtgärd 3, 4, 5, 6, 7, 8	Mål 6, 13, 14	3, 4, 7, 8, 9, 10
Hälsa	3450	3450	3450	Åtgärd 6	Mål 3,6, 9, 11, 15	2,4, 6,8,12,14, 15
Livsmedel	4470	4620	4077	Åtgärd 5	Mål 2, 6	9
Administrativa uppgifter	4520	3870	3870			
SUMMA (timmar, avrundat till tiotal)	27 000	26 490	25 900			

Beräkning av personalresurser 2020

	Befintlig personalresurs 2019 (=antal fasta tjänster)	Differens 2020
Miljöskydd	5	-1,3
Lantbruk, avlopp, värmepumpar, dagvatten	7	-1,3
Hälsa	3	-0,5
Livsmedel	4	-0,5
Summa	19	-3,6
Administrativa uppgifter	3,8	-0,-7
Chefer	3	-0,5 AC Miljöstrategisk avd

Förutsättningar

Beskrivning av vårt ansvarsområde och vad som styr vår verksamhet

Miljöskyddsnämnden har det direkta ansvaret för att planera, genomföra och följa upp myndighetsarbetet inom miljö-, hälsoskydds- och livsmedelsområdena.

Kommunfullmäktiges direkta beställning av verksamhet för miljöskyddsnämnden finns i nämndens reglemente, som också styr det dagliga arbetet parallellt med lagstiftning, kommunens styrdokument och miljömålsdokument. Av flerårsstrategin som årligen antas finns de av kommunfullmäktige prioriterade målen, uppdrag till nämnden, nämndens åtaganden samt ekonomin sammanställda.

Nationella och lokala miljömål

Riksdagen har fastställt 16 nationella miljö kvalitetsmål. Målen ska vara styrande och vägledande för miljöarbetet i Sverige och skulle ursprungligen ha varit uppnådda år 2020 vilket de inte kommer att vara. Miljö kvalitetsmålen kommer dock även fortsättningsvis att vara styrande och vägledande för hur de allmänna bestämmelserna i Miljöbalken ska tolkas och vara den målbild vi strävar mot.

De lokala miljömålen för Alingsås kommun antagna av kommunfullmäktige avser perioden 2011-2019. Detaljerade mål för perioden efter 2013 har inte tagits fram. Under 2020 kommer reviderade lokala miljömål för Alingsås att formuleras för att beslutas i kommunfullmäktige under året.

Lagstiftning

Nämndens verksamhet styrs till övervägande del av lagstiftning. De lagar som främst styr nämndens arbete är:

- Miljöbalken
- Förordningar (nationella och från EU) och direktiv t.ex. Ramdirektivet för vatten, IED m.fl.
- Livsmedelslagen
- Förvaltningslagen
- Kommunallagen
- Offentlighets- och sekretesslagen
- Personuppgiftslagen
- Plan- och bygglagen
- Regeringsformen
- Skogsvårdslagen
- Smittskyddslagen
- Strålskyddslagen
- Tobakslagen
- Alkoholagen
- EU:s tjänstedirektiv med tillhörande svensk förordning

Lagstiftningen är till stora delar nationell men inom vissa områden gäller EU-lagstiftningen direkt utan att den har införlivats i den svenska. Det gäller framför allt inom livsmedelsområdet. Till lagarna finns en rad följdförfattningar som utfärdas av regering och centrala verk. Dessutom utfärdas förordningar av regeringen samt en rad föreskrifter, allmänna råd, riktlinjer och vägledningar av Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen, Socialstyrelsen, Livsmedelsverket, Jordbruksverket, Havs- och vattenmyndigheten m.fl. myndigheter.

Omvärldsanalys

Alingsås är en expansiv kommun, vilket medför ett omfattande planarbete för nybyggnation. Framtida utmaningar är bl.a. klimattförändringarna och de risker som tagits upp för Alingsås i MSB:s (Myndigheten för Samhällskydd och beredskap) översvämningskartering. Tillgång både vad gäller kvantitet och kvalitet på dricksvatten är en mycket aktuell fråga för landet i stort och att skydda dricksvatten och vattenskyddsområden har hög prioritet även i Alingsås kommun. Göta älvs vattenvårdförbunds undersökning av vattenkemi, biologi och miljögifter i Anten och Mjörn är ett exempel på nya data som ger ökad kunskap och som utgör ett värdefullt underlag för vilka miljöproblem som är viktiga att adressera.

Vattenförvaltningens åtgärdsprogram 2016-2021 innebär krav på berörda myndigheter att säkerställa att åtgärderna verkligen kommer till stånd. För miljöskyddsnämnden innebär detta arbete med tillsyn av enskilda avlopp, nya tillståndsansökningar för enskilda avlopp och fortsatt kontroll av dagvatten samt tillsyn av lantbruk och miljöfarlig verksamhet. Kraven (de s.k. miljökvalitetsnormerna i dessa åtgärdsprogram) på att vattenkvaliteten ska uppnå god status i Mjörn år 2021 och i Anten år 2027 innebär att stora resurser behöver läggas på inventering inklusive uppföljning och tillståndsprövning av enskilda avlopp runt sjöarna och även tillsyn av lantbruk behövs för att uppnå målen. Andra orsaker till att miljökvalitetsnormerna inte kan nås behöver identifieras och styra arbetet i de delar som inte är direkt lagstyrda d.v.s. där flexibilitet finns.

Industriutsläppsdirektivet (IED) innebär rapporteringskrav och tillsyn sker vart tredje år av en verksamhet. Att IED nu införlivas mer i den svenska lagstiftningen leder till en större arbetsbelastning för miljöskyddskontoret inom arbetsområdet.

Energieffektivisering genom energitillsyn enligt miljöbalken har också tillkommit som en ny komponent vid tillsyn inom miljöskydd och ställer krav på kompetensutveckling och framtagande av tydligt kommunikationsmaterial. Tanken är att kombinera detta med ordinarie tillsyn. FN:s Agenda 2030 med de globala hållbarhetsmålen påverkar också Alingsås kommun. Kommunen som helhet arbetar med att effektivisera sitt miljö- och klimatarbete med stöd av Agenda 2030 och miljökvalitetsmålen.

Europaparlamentet har fattat beslut om en ny kontrollförordning för livsmedelskontrollen som huvudsakligen ska tillämpas från och med den 14 december 2019. Detta medför ett behov av översyn och anpassning av rutiner. De ökade kraven på samsyn och samordning inom livsmedelskontrollen kommer också att ha en betydande påverkan de kommande åren. Ett större fokus på att upptäcka och hantera fusk samt införandet av det nationella RASFF-systemet medför att mer tid behöver skattefinansieras.

En stor del av miljöskyddsnämndens verksamhet är händelsestyrd och därmed svår att förutse och planera, detta gäller t.ex. inkommande klagomålsärenden. Hanteringen av oförutsedda händelser tar tid från planerad tillsyn och livsmedelskontroll men måste hanteras på ett korrekt sätt.

Redovisning av behov

Avdelningen för miljö och vatten

Avdelningens arbete är i nuläget uppdelat i stort sett i 5 olika arbetsområden; avlopp, lantbruk, värmepumpar, dagvatten och miljöskydd.

Energi och klimat

Tillsyn inom energi- och inomhusklimat har introducerats framförallt på objekt med fast årlig avgift. Arbetet fortsätter under den kommande perioden och kommer att kräva extra insatser i form av utbildning och kommunikationsinsatser.

Avlopp

I avloppsteamet arbetar inspektörerna med bland annat tillsyn på enskilda avloppsanläggningar, tillståndsansökningar, även handläggning av ansökningar om tillstånd för inrättande av andra toaletter än sådana som kräver tillstånd enligt miljöbalken, begäran om förlängt slamtömningsintervall, klagomålsärenden, yttranden till olika instanser, deltagande i olika regionala och lokala referensgrupper (som t.ex. vattensamordningsgruppen).

Handläggning av ansökningar och anmälningar gällande enskilda avloppsanläggningar med en högsta belastning av 25 pe (personekvivalenter) är den klart dominerande arbetsuppgiften tillsammans med tillsynen på avloppsanläggningar som 2019 till stor del utfördes i Färgens avrinningsområde.

Under 2019 har fokus legat på tillsyn kring Färgens vattenskyddsområde och uppföljning av bristfälliga avloppsanläggningar kring Anten. I början av 2019 genomfördes två informationsträffar om avlopp. Informationsträffarna riktade sig till fastighetsägare som hade avloppsanläggningar som behövde åtgärdas.

Enligt Havs- och Vattenmyndigheten (HaV) bör man ha ett tillsynsintervall på 10 år på samtliga avlopp, detta för att uppnå en åtgärdstakt på 5% vilket HaV anser att alla Sveriges kommuner ska uppnå. Därför planeras det för fortsatt tillsyn på enskilda avlopp även när alla avlopp kring Anten fått tillsynsbesök. Sammanlagt finns 4300 enskilda avlopp i kommunen. Därför bör den årliga tillsynstakten inte understiga 430 tillsynsbesök per år.

Aktivitet	2020	2021	2022	Vatten- förvaltnings- förordningen	Agenda 2030	Miljö kvalitetsmål
				Åtgärd 3, 4, 5, 6, 7, 8	Mål 6, 13, 14	3, 4, 7, 8, 9, 10
Avloppsansökningar 300 st	2400	2400	2400			
Tillsyn 430 st	1720	1720	1720			
Uppföljning av tillsyn, ca 300 st	1200	1200	1200			
Förelägganden	300	300	300			
Klagomål	200	200	200			
Allmänna frågor samt referensgrupper, planering av tillsyn och samsyn	300	300	300			
Registervård	200	200	200			
Tillsyn större anläggningar 25-200 pe	40	40	40			
SUMMA (timmar)	6360	6360	6360			

I tabellen ovan räknar vi med att vi får in 300 stycken ansökningar om tillstånd på ett år.

Lantbruk

I det beslutade åtgärdsprogrammet enligt Vattenförvaltningsförordningen finns krav på att kommunerna ska bedriva tillsyn så att:

- utsläppen av kväve och fosfor från jordbruk och hästhållning minskas samt att
 - tillförseln av växtskyddsmedel minskar, detta innebär ökad tillsyn på lantbruk. Alingsås register över lantbruk är eftersatt och behöver gås igenom och synkroniseras med Ecos.
- Nästan hela kommunen är numera nitratkänsligt område (sedan 2014, ej Hemsjö och Ödenäs församlingar) vilket ställer hårdare krav på verksamhetsutövarna bl.a. avseende lagring av gödsel i förhållande till antal djur och beräkning av kväve/fosfor kvoter.

I kommunen finns numera endast ett fåtal större lantbruk med en antalet små verksamheter t.ex. hästgårdar verkar ha ökat.

Miljöskyddskontoret planerar att under de kommande åren engagera sig i Miljösamverkans nätverk för lantbruksfrågor inom Göteborgsregionen för att utbyta erfarenheter med andra kommuner och ytterligare höja kvaliteten i arbetet.

Aktivitet	2020	2021	2022	Vatten- förvaltnings- förordningen	Agenda 2030	Miljö kvalitetsmål
				Åtgärd 1, 2	Mål 2	3, 4, 7, 8, 9, 10, 13
DE = Djurenheter >2 – 10 DE Antal objekt: ca 320 st (tillsyn vart 6:e år)	213	213	213			
>10 – 30 DE Antal objekt: 18 st (tillsyn vart 5:e år)	17	17	17			
> 30 – 100 DE Antal objekt: 8 st (tillsyn vart 3:e år)	16	16	16			
> 100 – 400 DE Antal objekt: 1 (tillsyn varje år)	9	9	9			
Växtodlare ≤ 10 ha Antal objekt: ca 750 st (tillsyn vart 10:e år)	300	300	300			
Växtodlare > 10 – 100 ha Antal objekt: ca 340 st (tillsyn vart 7:e år)	220	220	220			
Växtodlare ≥ 100 ha Antal objekt: 23 st (tillsyn vart 5:e år)	23	23	23			
Animaliska biprodukter	30	30	30			
Projekt: Tillsyn av sprutförare	60	60	60			
Ansökan bekämpningsmedel i VSO= vattenskyddsområden	10	10	10			
Klagomål	50	50	50			
Allmänna frågor samt referensgrupper, planering av tillsyn och samsyn	70	70	70			
Registervård	125	80	80			
SUMMA (timmar)	1143	1098	1098			

Tillsynen har i tabellen ovan periodiserats och behovet är att varje objekt får tillsyn utifrån storlek på verksamheten. Tillsynen är timbaserad för samtliga verksamheter inom lantbruk utom de som har mer än 30 djurenheter. Vad gäller djurhållning så inkluderas verksamheter som har över 2 djurenheter även om de inte omfattas av jordbruksverkets föreskrifter.

Dagvatten

Anläggningar för rening av dagvatten är anmälningspliktiga eftersom dagvatten betraktas som avloppsvatten inom detaljplanlagt område. I dagsläget räknar vi med att 200 timmar går åt till yttranden under plan- och bygglovsprocessen respektive anläggningsärenden. Under 2019 har Miljösamverkan Västra Götaland tagit fram en vägledning för tillsyn. Detta kan underlätta tillsyner av redan byggda anläggningar. En anpassning till ett förändrat klimat ställer krav på öppna och hållbara dagvattenanläggningar. Ett projekt som sträcker sig över förvaltningsgränserna har startats upp och en projektplan har tagits fram med målet att ta fram en dagvattenplan för Alingsås kommun som ska beslutas av kommunfullmäktige under 2020. Det är viktigt att tillräckligt med resurser avsätts för detta arbete och framtagande av dagvattenplan är också en åtgärd i vattenförvaltningens åtgärdsprogram.

	2020	2021	2022	Vatten- förvaltnings- förordningen Vattendirektivet	Agenda 2030	Miljö kvalitetsmål
				Åtgärd 3, 4, 5, 6, 7, 8	Mål 6, 13, 14	3, 4, 7, 8, 9, 10
Anmälan dagvattenanläggningar	150	150	150			
Allmänna frågor, remisser, yttranden etc	100	100	100			
Registervård	100	50	50			
SUMMA (timmar)	350	300	300			

Värmepumpar

Vad gäller värmepumpar handlägger vi inkomna ansökningar/anmälningar samt även klagomål som kan leda till oplanerad tillsyn. Utsläpp av borrhax från borrhining är den största miljörisken och styrs upp i anmälan och i beslut.

Aktivitet	2020	2021	2022	Vattendirektivet	Agenda 2030	Miljö kvalitetsmål
				Åtgärd 1	Mål 14	1, 8
Anmälan / ansökan	320	320	320			
Klagomål/tillsyn	60	60	60			
Registervård	30	30	30			
SUMMA (timmar)	410	410	410			

Vi räknar med att det kommer in 80 st anmälningar/ansökningar a 4 timmar de kommande åren.

Miljöskydd

Inom miljöskydd ingår ett antal olika verksamhetsområden som t.ex. köldmedia, förorenade områden, kemikalier, avfall, cisterner, industrier och fordonstvättar.

Miljöfarlig verksamhet (MFV)

I tillsynen på miljöfarliga verksamheter ingår både stora och små verksamheter. De större verksamheterna har beteckning B (tillståndspliktiga) eller C (anmälningsspliktiga) och har i dagsläget regelbunden tillsyn. De mindre verksamheterna (U-verksamheter) har vi börjat tillsyna mer regelbundet de senaste åren men vi når långt ifrån alla. Vissa U-verksamheter har blivit klassade och fått en årlig avgift. Det innebär att dessa U-verksamheter i framtiden kommer att omfattas av regelbunden tillsyn. Tillsynen på mindre verksamheter är eftersatt och behöver fortsätta att prioriteras och periodiseras. I denna tillsyn ingår t.ex. fordonstvättar, fordonsverksamheter, mekaniska verksamheter, tankstationer, detaljhandel, cisterner, tandläkare, veterinärkliniker, sjukhus m.m. Vad gäller U-verksamheter kommer verksamheter i vattenskyddsområden (VSO) att prioriteras högst. Under 2019 har fordonstvättar klassats så att de som U-verksamheter nu betalar årlig avgift. Arbetet kommer att fortsätta så att ytterligare branscher kommer att få årlig avgift i framtiden.

Det krävs också ett arbete för att sätta upp och upprätthålla aktuella register över U-verksamheterna eftersom verksamheter ofta tillkommer och faller bort i denna kategori. Detta kommer att göras i samarbete med kommunens Uppströmsprojekt som även i andra delar är ett viktigt projekt för arbetet med miljöfarlig verksamhet. Ett bra exempel är att Uppströmsprojektet har valt ut ett antal prioriterade ämnen som har speciell relevans för Alingsås och som därför ska prioriteras i tillsyns- och kommunikationsinsatser.

Tillsyn kan också komma att behöva göras i relation till RoHS-direktivet (Restriction of the use of certain Hazardous Substances in electrical and electronic equipment) som syftar till att minska riskerna för människors hälsa och för miljön genom att ersätta och begränsa farliga kemiska ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning. Direktivet ska även förbättra möjligheten till lönsam och hållbar materialåtervinning från avfall från elektrisk och elektronisk utrustning.

Kemikalieinspektionen kommer under 2021 att bedriva en tillsynskampanj av bekämpningsmedel i detaljhandeln med vissa förberedelser under 2020. Alingsås kommun föreslås delta i detta projekt där vi förutom ökad kunskap även kommer att få del av värdefullt material som kan användas i framtida tillsyn.

Förorenade områden (FO)

Verksamheten består av tillsyn av förorenade områden enligt miljöbalken. Arbetsuppgifter inom detta område är t.ex. handläggning av anmälningar om efterbehandling, granskning av förslag till miljötekniska markundersökningar samt granskning av utförda undersökningar, tillsyn av efterbehandlingsåtgärder, inventering och riskklassning enligt MIFO (Metodik för Inventering av Förorenade Områden), tillsyn av misstänkt förorenade områden inklusive ansvarsutredningar, föreläggande om utredningar samt föreläggande om åtgärder, sammanställningar och redovisningar till länsstyrelsen.

Prioriteringarna under de kommande åren kommer att vara desamma som idag d.v.s. deponier, fortsatt arbete med kemtvätt och andra verksamheter där klorerade lösningsmedel har använts, anmälningar, FO i planprojekt, räddningstjänstens övningsplatser samt hantering av massor för anläggningsändamål.

I dagsläget hanteras i första hand anmälningar om efterbehandling av förorenade områden. Då många nya byggprojekt berör tidigare använda områden används nästan all tid inom området till sådana "akuta" ärenden bl.a. tillsyn av saneringar. Det finns också ett ökat tryck inom regionen att mot betalning ta emot förorenade massor från stora byggprojekt såsom Västlänken vilket också leder till behov av ökad tillsyn. Därutöver efterfrågas information och uppgifter i kommunala och statliga utredningar av olika slag, exempelvis kommunala utvecklingsområden och inför statliga infrastrukturprojekt.

Cisterner

Under de två senaste åren har vi uppdaterat registret för cisterner (brandfarlig vara). Arbetet med tillsyn av cisterner behöver fortsätta. Inom primära skyddszoner i vattenskyddsområdena behövs oftast tillstånd för hantering av brandfarlig vara och dessa behöver vi inventera och följa upp. Tillsynen av cisterner är viktig för att minska riskerna för påverkan på miljön och människors hälsa t.ex. kan omfattande skyfall leda till att mark eroderas och att cisterner som ligger nedgrävda går sönder vilket resulterar i att olja eller diesel läcker ut. Det kan ta mycket tid och resurser att hitta källan till föroreningen och konsekvenserna för miljön av utsläpp kan bli stora. Risk finns också för att dricksvatten förorenas.

Köldmedia

Hantering av utrustning innehållande köldmedia är en viktig del av vår tillsyn. Köldmedia har en stor klimatpåverkan och vikten av att främja en god hantering är stor. Även små utsläpp från trasiga aggregat har en stor klimatpåverkan där vanligt förekommande utsläpp motsvarar ett utsläpp på mer än 5 ton CO₂e (koldioxidekvivalenter).

Under 2019 har drygt 100 årsrapporter skickats in till miljöskyddskontoret vilket är en ökning sedan 2017. Dock finns troligtvis ett mörkertal och det bör prioriteras att se till att få in fler rapporter under de kommande åren. Ett register över köldmedieanläggningar förs och uppdateras kontinuerligt av Miljöskyddskontoret. Registret omfattar bl.a. operatörernas årsrapporter, nyinstallationer och skrotningar.

Lagstiftningen omfattande köldmedia har stärkts under de senaste åren och många överträdelse har en tydlig miljöstraffavgift kopplat till sig. Under 2020 är det viktigt att fortsätta arbetet med att stötta och informera operatörer för köldmedieanläggningar i deras arbete med att minska miljöpåverkan p.g.a. läckage.

Avfall

Avfallsobjekten ingår till stor del i B- och C- objekten som har regelbunden tillsyn. Avfallstillsyn ingår även i tillsyn av U-verksamheter vilket är ett område där Miljöskyddskontoret lägger en del av sin tid. Då det vid tillsyn framkommit att flertalet verksamhetsutövare saknar kunskap om avfallshantering har det under 2019 tagits fram en broschyr gällande hantering av avfall. Denna kommer att lämnas till verksamheterna vid tillsyn tillsammans med muntlig information.

Merparten av tiden i arbetet med avfall utgörs dock av övriga nedskräpningsklagomål. Det finns idag en del oavslutade nedskräpningsärenden där vi inväntar komplettering från sakägaren. Vi kommer under 2019-2020 att se över våra interna rutiner och mallar för att kunna effektivisera handläggningen av dessa klagomål som tar mycket tid. Under 2019 har skrivbordstillsyn gällande transport av farligt avfall kommit igång och detta arbete planeras fortsätta även under 2020.

Nya svenska författningsförändringar om tillsyn av verksamheter som yrkesmässigt samlar in eller transporterar avfall har införts under 2019 och Miljöskyddskontoret behöver utvärdera vad detta kan innebära i utökade arbetsuppgifter under 2020-2022.

Kemikalier

Under 2018 och 2019 har Miljöskyddskontoret arbetat med tillsyn enligt CLP (förordning som innehåller regler för klassificering, märkning och förpackning av kemiska produkter), REACH (förordning som bl.a. innehåller regler om registrering av ämnen, förbud eller andra restriktioner för ämnen, krav på tillstånd för särskilt farliga ämnen samt regler om att informera kunder) och tillsyn av biocidbehandlade varor. Tillsyn av frisörer med fokus på kemikaliehantering och avfall har också

utförts. Tillsynen av REACH och biocidbehandlade varor har varit en del av ett samverkansprojekt som drivs av Kemikalieinspektionen.

Under de kommande åren finns bl.a. behov av att ta fram rutiner för hur släckvatten ska hanteras inom tillsynen och därefter ska tillsyn genomföras. Släckvatten har en stor negativ miljöpåverkan eftersom det innehåller PFAS (högfluorerade ämnen) och när mer vägledning finns på plats framöver är detta något som behöver prioriteras i tillsynsarbetet. PFAS kan bl.a. leda till allvarliga föroreningar av dricksvatten. Miljöskyddskontoret planerar som ett led i detta arbete att delta i ett projekt under 2020-2021 om släckvatten inom ramen för Miljösamverkan men nivån på engagemanget bestäms av resurstillgång och prioriteringar.

Naturvårdsverket har under 2019 uppdaterat vägledning för konstgräsplaner vad gäller bl.a. gummigranulat. Detta öppnar upp för tillsyn där krav kan ställas på verksamhetsutövaren att ta fram, redovisa och uppdatera åtgärdsplaner för att minska svinnet av mikroplaster och andra föroreningar på kommunens konstgräsplaner. Det vore önskvärt att ta fram en övergripande handlingsplan med åtgärder för att minimera spridning av gummigranulat från kommunens konstgräsplaner men detta ligger utanför ramen för tillsynsarbetet men det skulle kunna drivas av den miljöstrategiska avdelningen på miljöskyddskontoret.

Tid behöver också avsättas under de kommande åren för att hantera anmälan om spridning av bekämpningsmedel.

Område	Antal	2020	2021	2022	Vatten- förvaltnings- förfordningen	Agenda 2030	Miljö- kvalitetsmål
					Åtgärd 1, 2, 5	Mål 7, 13, 14	4, 5, 8, 9
B-objekt MFV (årlig avgift)	23 st	625	700	800			
C-objekt MFV (årlig avgift)	93 st	815	900	1000			
Timdebiterade B- och C-objekt		100	100	100			
Anmälan C-objekt (t.ex. tillfällig verksamhet som krossning)	15-25 st	300	300	300			
U-objekt timavgift	> 100 st	750	750	750			
U-objekt årlig avgift	15→115st	250	275	300			
Nedlagda deponier	Ca 7 st	250	250	250			
Inventering PCB	340 st	100	0	0			
Anmälan förorenade områden	Ca 10 st	100	100	100			
Inventering förorenade områden och övriga ärenden som ej är anmälningsärenden t.ex. avfall för anläggningsändamål och hantering av FO i plan- och bygglovsskeden		350	350	350			

Klagomål		500	500	500			
Komposter		10	10	10			
Rivningsärenden		80	80	80			
Producentansvar och återvinning (t.ex. hantering av däck, pant m.m.)		50	50	50			
Köldmedia årsrapport	130 st	260	270	280			
Anmälan köldmedia (inkl miljöstraffavgifter)		30	30	30			
Cisterner	260 st	100	100	100			
Oljeavskiljare		250	250	250			
Inkomna anmälningar för spridning av bekämpningsmedel	Ca 10 st	30	30	30			
Projekt 3 st		600	600	600			
Kommunikation och rådgivning		200	200	200			
Registervård		200	200	100			
Planering av tillsyn, samsyn, inrapportering till myndigheter, överklagan och MSA (miljöstraffavgift)		200	200	200			
Allmänna frågor, referensgrupper, remissyttranden		150	150	150			
SUMMA (timmar)		6300	6385	6330			

Avdelningen Livsmedel och Hälsa

Hälsa

Hälsateamet arbetar med hälsoskydd, radon, fysisk planering och strandskydd utifrån miljöbalken och dess bestämmelser samt tobakslagen och strålskyddslagen.

Arbetet utgår ifrån de nationella, regionala och lokala miljömålen "God bebyggd miljö", "Giffri miljö", "Frisk luft", "Säker strålmiljö", "Ett rikt växt- och djurliv", "Levande sjöar och vattendrag", "Levande skogar". Dessutom arbetar teamet utifrån följande globala mål för hållbar utveckling i agenda 2030: "3 Hälsa och välbefinnande", "6 Rent vatten och sannitet", "9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur", "11 Hållbara städer och samhällen" och "15 Ekosystem och biologisk mångfald".

Teamet utför tillsyn av hygienlokaler, undervisningslokaler, offentliga lokaler, bostäder, strandskydd samt handlägger ansökningar, anmälningar och klagomål inom området.

Tillsynsregistren för hygienlokaler och offentliga lokaler är svåra att hålla uppdaterade och ger därför inte en korrekt bild av resursbehovet. Arbetet med att skapa ett ändamålsenligt tillsynsregister på hälsoskyddsområdet behöver vara ständigt pågående. Ett aktuellt register ger mer relevanta underlag för beräkning av kostnadstäckning vid projekttillsyn.

Andra arbetsområden är miljöövervakning av luft med bland annat återkommande provtagning på fem platser, övergripande bullerfrågor (främst trafikbuller), deltagande i kommunens planarbete och bygglovgranskning. Dessutom hanterar teamet remisser från exempelvis polisen gällande offentlig tillställning.

Årliga avgifter baserad på SKL:s taxemodell tas ut för verksamheter kopplade till undervisning och "stickande och skärande" verksamheter. Under 2019 riskklassas bassängbaden så att årliga avgifter kan tas ut från och med 2020. Med årliga avgifter skapas andra förutsättningar för regelbunden planerad tillsyn.

Teamet lägger en del av sin tid på att hantera klagomål på bostäder. Ett förebyggande arbete med fastighetsägare har pågått sedan 2017. Tillsynen behöver fortsätta även framöver men med lite ändrad inriktning.

Tillsynen av radon i bostäder och undervisningslokaler har under flera år nedprioriterats varför det inte är troligt att regeringens miljömål att radonhalten i alla bostäder ska vara lägre än 200Bq/m³ senast 2020 kommer att uppnås i Alingsås. Under 2018 lades stora resurser på att återuppta tillsynen varför det är ytterst viktigt att resurser avsätts för fortsatt arbete och uppföljning de kommande åren.

I kommunen finns ett stort behov av arbete med nya detaljplaner. Rutinerna för planprocessen har setts över och för att ytterligare öka framtagningstakten av nya planer har flera planarkitekter anställts. Sammantaget innebär detta ett större deltagande för miljöskyddskontoret i varje plan vid framtagandet och att fler planer ska behandlas av nämnden.

Tillsyn av strandskyddet har under många år inte prioriterats men under 2019 har en nystart skett. Det är viktigt att denna tillsyn kan fortgå och vara kontinuerlig framöver. Förutom hantering av klagomål bör en aktiv och uppsökande tillsyn bedrivas. Alingsås kommun har ca 54 mil strandlinje som omfattas av strandskydd. En stor del av dessa områden är obebyggda eller glest bebyggda.

För andra områden är exploateringsgraden hög. Där man hittar felaktigheter kan man förvänta sig långdragen ärendehantering.

Resursbehovet för tillsyn av rökfria miljöer finns redovisat för sig. Detta då det är en egen lagstiftning och nämnden inte kan finansiera tillsynen med avgifter varför det krävs att skattemedel avsätts för tillsynen. Resursbehovet har ökat markant från och med 1 juli 2019 då ny lagstiftning på området trädde i kraft.

Kommunerna är skyldiga att kontrollera luftkvalitén för att skydda människors hälsa samt naturmiljön. Kontrollerna syftar till att följa upp miljö kvalitetsnormer, följa upp miljömål, ge information till allmänheten och tjäna som underlag för planeringsprocesser. Kontrollerna i Alingsås sker genom mätningar och beräkningar i samverkan med Göteborgs Luftvårdsprogram och Luft i Väst. Hanteringen lokalt i Alingsås sköts av miljöskyddskontoret som också sammanställer och rapportera resultaten.

Tillsynen av naturreservat, naturminnen och fågelskyddsområden har under flera år nedprioriterats. Under 2019 genomförs ett mindre projekt rörande naturminnen vilket är första insatsen inom området på många år. Miljöskyddskontoret gör bedömningen att regelbunden tillsyn inom naturvårdsområdet bör ske under en följd av år.

I kommunen finns en politisk vilja att inrätta fler naturreservat varför det också kan ses som angeläget att tillsyna hur de skyddsområden som redan finns sköts.

Aktivitet	2020	2021	2022	Agenda 2030	Miljö kvalitetsmål
Tillsyn hygienlokaler (årlig avg)	70	70	70	Mål 3	Giftfri miljö
Tillsyn hygienlokaler (tim avg)	100	100	100	Mål 3	Giftfri miljö
Tillsyn offentliga lokaler (årlig avg)	440	440	440	Mål 3 och 6	Giftfri miljö
Tillsyn offentliga lokaler (tim avg)	100	100	100	Mål 3 och 6	Giftfri miljö
Fysisk planering	750	750	750	Mål 9 och 11	God bebyggd miljö
Strandskydd	520	520	520	Mål 15	Ett rikt växt och djurliv, Levande sjöar och vattendrag
Fastigheter klagomål & tillsyn	450	450	450	Mål 3 och 6	Giftfri miljö och God bebyggd miljö
Radon	250	250	250		Säker strålmiljö
Ärenden anmälan	50	50	50		
Ärenden klagomål	150	150	150	Mål 3	
Ärenden remisser	150	150	150		
Registervård	100	100	100		
Luftövervakning	80	80	80	Mål 9 och 11	Frisk luft
Tillsyn naturreservat, naturminnen och fågelskyddsområden	200	200	200	Mål 11 och 15	Ett rikt växt- och djurliv, Levande sjöar och vattendrag Levande skogar
Rökfria miljöer	150	150	150	Mål 3	
Utbildning MN	40	40	40		
SUMMA (timmar)	3450	3450	3450		

Livsmedel

Livsmedelsteamet arbetar med planerad och oplanerad livsmedelskontroll utifrån den nationella planen för kontroll i livsmedelskedjan, den av miljöskyddsnämnden antagna kontrollplanen samt de nationella målen för den offentliga livsmedelskontrollen. Målen för livsmedelskontrollen utgår från de övergripande målen med EU:s livsmedelslagstiftning; att skydda människors och djurs hälsa och växters sundhet och att värna konsumenternas intressen samt att se till att den inre marknaden fungerar effektivt.

Bestämmelser som styr livsmedelskontrollen finns i livsmedelslagstiftningen som i stor utsträckning är gemensam för hela EU. I förordning 882/2004 om offentlig kontroll finns krav på att varje medlemsstat ska utforma en flerårig nationell kontrollplan.

Den offentliga livsmedelskontrollen ska genomföras regelbundet och vara riskbaserad, rättsäker, ändamålsenlig och effektiv d.v.s. resurserna ska användas där de behövs och riktas dit de ger bäst effekt, så att målen i lagstiftningen uppnås. Kontrollen ska vara oberoende från ekonomiska eller andra intressen. Det ska finnas tillräckligt med kompetent personal som har tillgång till bra hjälpmedel och laboratorieresurser. Den offentliga kontrollen ska leva upp till den kontrolltid och besöksfrekvens som fastställs i Miljöskyddsnämndens kontrollplan för livsmedel. De anläggningar som endast har en halv till två timmars årlig kontrolltid får glesare kontrollbesök dvs besöks inte varje år. Alla anläggningar ska dock inom en 3-5-årsperiod ha fått den kontrolltid de tilldelats och betalar för.

Exempel på arbetsuppgifter är planerad och oplanerad kontroll, registrering av nya verksamheter, föreläggande och förbud samt omvärldsbevakning och samordning med andra kontrollmyndigheter. Teamet hanterar remisser, inkomna RASFF och utreder klagomål, misstänka matförgiftningar och smittspårning. Administrativt arbete såsom risk- och erfarenhetsklassning och rapportering till Livsmedelsverket och Smileypremierung utförs. Teamet ansvarar också för att ta fram och uppdatera beredskapsplan för livsmedel och dricksvatten.

Frågor inom livsmedels- och dricksvattenområdet besvaras och ibland genomförs informationsinsatser. För att medverka till en likvärdig tillsyn i hela livsmedelskedjan deltar inspektörerna i lokala, regionala och nationella arbetsgrupper och projektarbeten. Tid behövs också för intern kalibrering och samsyn samt omvärldsbevakning.

Miljöskyddsnämnden svarar för den operativa offentliga kontrollen vid ca 400 livsmedelsanläggningar. Den årliga kontrolltiden för dessa anläggningar är ca 1300 timmar. Sedan 2017 finns nationella operativa mål för livsmedelskontrollen beslutade av Livsmedelverket. För perioden 2020-2022 finns nya antagna mål som kommer att styra inriktningen på kontrollen.

Europaparlamentet har fattat beslut om en ny kontrollförordning som huvudsakligen ska tillämpas från och med den 14 december 2019. Detta medför ett behov av översyn och anpassning av rutiner och arbetssätt under de kommande tre åren. Den nya kontrollförordningen innebär bland annat ökade krav på internrevisioner, offentliggörande av kontrollrapporter, kompetensutvecklingsplan samt provtagningsplan.

Det nya iRASFF-systemet som infördes i mars 2018 medför att antalet larm ökat markant varför ytterligare resurser i form av tid finansierad av skattemedel behöver finnas. Kontrollens fokus på kontroll av livsmedelsfusk ökar och kommer sannolikt att ta allt fler timmar i anspråk. Tid som delvis behöver finansieras av skattepengar.

Förslag på ny riskklassningsmodell diskuteras och enligt senaste förslaget ska den nya modellen införas under 2021 för att gälla från och med 2022. Förslaget medför en större förändring i antalet timmar planerad kontroll. Miljöskyddskontoret har dock i nuläget valt att inte ta hänsyn till förslaget då det ännu är väldigt oklart om och i så fall när det träder ikraft.

Sedan oktober 2017 gäller nya dricksvattenföreskrifter med bland annat mer omfattande krav på HACCP och andra förutsättningar för bedömning av omfattningen på provtagning. Det nuvarande avgiftssystemet ger i nuläget inte helt täckning för den tid kontrollen av dricksvattenanläggningar tar.

Aktivitet	2020	2021	2022	Vatten direktivet	Agenda 2030	Miljö kvalitetsmål
				Åtgärd 5	Mål 2 & 6	Grundvatten av god kvalitet
Planerad kontroll	1600	1600	1000			
Extra offentlig kontroll	80	80	80			
Registrering	100	100	100			
Kontrollskuld	100	100	100			
Samverkan intern och externt*	820	820	820			
Projekt	100	100	100			
Kontrollrelaterat administrativt arbete	950	1085	840			
Misstänkt matförgiftning/Klagomål	100	100	100			
Tillfälliga verksamheter	50	50	50			
Remisser	40	40	40			
Kontrollstöd	50	50	50			
RASFF	100	150	150			
Beredskapsplan	30	20	20			
Informations till livsmedelsföretagare	160	160	160			
Upprätthållande Smiley	40	40	40			
Enskilda vattentäkter	10	10	10			
Utbildning MN	40	40	40			
SUMMA (timmar)	4470	4620	4075			

*I denna tid ingår planering, samsyn intern, i regionen, länet och landet. Finansieras via kontrollavgifter.

Alkohol, tobak och receptfria läkemedel

Sedan 1 juli 2019 ansvarar miljöskyddsnämnden för kommunens hantering av serveringstillstånd, tillstånd för handel med tobak samt tillsyn av försäljning av folköl och receptfria läkemedel.

Syftet med lagstiftningarna gällande alkohol, tobak och receptfria läkemedel är att verka skyddande för människors hälsa och de ställer krav på hur försäljning får ske.

Servering av alkohol, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker kräver tillstånd. Serveringstillstånd kan meddelas för servering till allmänheten eller till slutet sällskap och kan vara stadigvarande eller tillfälligt. Miljöskyddsnämnden har tillsynsansvar för efterlevnaden av bestämmelserna för servering av alkoholdrycker.

Sedan 1 juli 2019 är det tillståndsplikt för handel med tobak vilket innebär att handel med tobaksvaror endast får bedrivas av den som har tillstånd för sådan handel.

Butiker som säljer ett brett sortiment med livsmedel och matserveringar får sälja folköl när de registrerat sig hos miljöskyddskontoret.

Den som vill sälja receptfria läkemedel ska anmäla detta till Läkemedelsverket som sedan i sin tur underrättar kommunen om de inkomna anmälningarna så att tillsyn kan utföras för att kontrollera att lagen följs.

Då detta verksamhetsområde är helt nytt för miljöskyddskontoret är det svårt att uppskatta behovet av resurser. Det vi med säkerhet vet är antalet anläggningar som i nuläget finns per område samt vilken tidsåtgång andra kommuner beräknat för olika moment. Ett mer erfarenhetsbaserat underlag kan redovisas först 2020 när erfarenhet om antalet händelser och tidsåtgången för dem har kunnat mätas.

Aktivitet	2020	2021	2022	Agenda 2030	Miljö kvalitetsmål
				Mål 3	
Tillsyn serveringstillstånd	309	309	309		
Tillsyn folköl, tobak & receptfria läkemedel	401	401	401		
Restaurangrapporter	85	85	85		
Ansökningar, anmälningar och ändringar	430	430	430		
Samverkan intern och externt	120	120	120		
Tillsynsrelaterat administrativt arbete	73	73	73		
Information till VU*	200	200	200		
Utbildning MN	40	40	40		
SUMMA (timmar)	1618	1618	1618		

Miljöstrategiska avdelningen

Under 2019 har en ny avdelning, den miljöstrategiska, inrättats vid miljöskyddskontoret. Här har vi samlat kommunekolog, miljöstrateg, energi- och klimatrådgivare samt miljöingenjör.

Flera av medarbetarna vid den miljöstrategiska avdelningen, men även andra medarbetare vid miljöskyddskontoret, berörs av och är involverade i kommunens arbete med de lokala miljömålen, framtagandet av ett miljöstrategiskt program för Alingsås kommun, kommunens arbete med Agenda 2030 och andra kommungemensamma strategiska arbeten. Miljöskyddskontoret har en viktig roll i det långsiktiga miljöarbetet och ska bidra till att skapa en helhetssyn för en hållbar utveckling av Alingsås.

Med mer resurser skulle det strategiska och förebyggande arbetet inom miljö, hälsa och hållbarhet kunna ökas. Behovet av inventeringar för att säkerställa att skyddsvärda områden bevaras är stort. Sådana projekt kan delfinansieras genom bidrag men kräver också att delar av kostnaden bekostas av kommunen själva.

Kommunekolog

Kommunekologen representerar Alingsås kommun i Sävveåns vattenråd och ansvarar för den kommunövergripande vattensamordningsgruppen.

För närvarande finns flera pågående Lona-projekt som Alingsås kommun är inblandade i och de samordnas och projektleds av kommunekologen. Att genom projekt delfinansieras med Lona-bidrag öka kunskapen om och skyddet av naturvärden i kommunen är en möjlighet som Alingsås kommunen bör utnyttja mer. Listan på vad som behöver inventeras kan göras lång. Om bidrag söks och beviljas skulle man kunna inventera tex invasiva främmande arter, rödlistade och fridlysta växter, lavar, mossor, svampar eller insekter eller arter inom potentiella reservatsområden.

Kommunekologen samarbetar med kommunens planavdelning när så behövs. Detta för att ge ekologens perspektiv i de planer som tas fram. Med den tillväxttakt som kommunen önskar kommer antalet planer troligen öka och denna del i ekologens uppdrag att öka. Även vid ärenden gällande strandskyddsdispenser är kommunekologen en resurs som samhällsbyggnadsnämnden kan behöva.

Under 2019 har en naturvårdsgrupp som samlar och samordnar kommunens naturvårdsarbete bildats och det är kommunekologen som är sammankallande.

Miljöskyddsnämnden har i flerårsstrategi 2019-2021 fått i uppdrag att genomföra en utredning om inrättande av ett nytt naturreservat. Om detta arbete resulterar i ytterligare uppdrag för att inrätta ett nytt naturreservat kommer många timmars arbete krävas de kommande åren.

Kommunekologen svarar på många remisser och enkäter som inkommer till kommunen.

Miljöstrateg

Alingsås kommun har en miljöstrateg som jobbar på uppdrag av kommunstyrelsen. I miljöstrategens uppdrag ingår att utveckla, samordna och följa upp det kommunövergripande arbetet med ekologisk hållbarhet samt utveckla kommunens förmåga att styra och leda mot insatser som främjar en ekologiskt hållbar samhällsutveckling.

Miljöstrategen leder processen med att ta fram kommunens ekologiska hållbarhetsanalys. Den utgör, tillsammans med en social hållbarhetsanalys, ett komplement till kommunens ordinarie årsredovisning samt ett underlag för kommunens budgetarbete.

Tillsammans med MR-strateg och folkhälsostrateg ska miljöstrategen driva och samordna kommunens arbete med Agenda 2030.

Miljöstrategen är en stödresurs i förvaltningarnas och de kommunala bolagens arbete inom alla aspekter av dimensionen ekologisk hållbarhet, ger råd och stöd och medverkar i framtagande av strategier och planer.

De närmaste åren kommer miljöstrategens arbete att fokusera på att revidera miljömålen och leda processen med att ta fram ett miljöstrategiskt program för Alingsås kommun. Det arbetet kommer att göras med tydlig koppling till Agenda 2030.

Miljöingenjör

Miljöingenjören har ett brett uppdrag, främst inriktat på att stödja andra förvaltningar inom kommunen, främst samhällsbyggnadsförvaltningen och exploateringsenheten på kommunledningskontoret.

Miljöingenjören ansvarar för samhällsbyggnadsförvaltningens övergripande miljöarbete och är ett stöd till förvaltningsledning och dess respektive avdelningar. I detta arbete ingår att vara drivande inom miljöområdet, stödja eller leda olika projekt samt implementera och förbättra miljöledningssystemet. Ett exempel på projekt som miljöingenjören är knuten till är knuten till är uppströmsprojektet som drivs på uppdrag av kretsloppsavdelningen.

Under 2019 har miljöingenjören arbetat med upphandling av ett nytt kemikaliehanteringssystem. Detta kommer i första hand att användas av SBK men i förlängningen även av andra förvaltningar. Kemikaliehanteringssystem ger förutsättningar för ett långsiktigt hållbarhetsarbete med en genomtänkt kemikaliehantering.

Arbetet för exploateringsenheten rör främst frågor kring förorenad mark. I uppdraget ingår också omvärldsbevakning inom området. De gamla kommunala deponierna i Lycke och Mjölsered upptar i dagsläget miljöingenjörens tid då dessa behöver åtgärdas.

De kommande åren behöver miljöingenjören fokusera på samhällsbyggnadskontorets interna miljöarbete, bland annat för att utarbeta miljöledningssystem och förankra rutiner i verksamheten.

Arbetet med förorenad mark kommer pågå även de kommande åren då åtgärder av gamla kommunala deponier ska planeras och utföras. När arbetet med Agenda 2030 ska implementeras ute i verksamheterna behöver miljöingenjören ta en aktiv roll.

Energi- och klimatrådgivare

Kommunens energi- och klimatrådgivare tillhör sedan februari 2019 miljöskyddskontoret. Tjänsten finansieras av Energimyndigheten och pengarna räcker för att täcka en halvtidstjänst. Energimyndigheten specificerar till viss del energi- och klimatrådgivarens uppdrag som för närvarande bland annat ska inrikta sig på att öka intresset för och kunnandet om solen.

Energi- och klimatrådgivaren erbjuder kostnadsfri, kommersiellt oberoende rådgivning till företag, organisationer och privatpersoner inom Alingsås kommun. Rådgivning sker inom bland annat uppvärmning, isolering, ventilation, kyla, varmvatten, belysning, dränering, tillbyggnation, elanvändning och transporter.

Administrativa uppgifter

Administration

Kontorets administratörer tillhör sedan första september 2019 organisatoriskt miljöskyddskontoret. Administratörerna diarieför, expedierar, fakturerar, konterar och arkiverar. De arbetar med uppföljning av verksamheten genom att ta fram uppgifter till Insikt och kontorets internrevision. Nämndsekreterare är fortfarande placerad under samhällsbyggnadskontoret och arbetar 50 % med miljöskyddsnämnden.

Behoven av resurser för administration ökar i takt med ökat krav på planering, dokumentation och uppföljning. Rätt mängd administrativa resurser är en förutsättning för ett väl fungerande och rättsäkert kontor.

Miljöskyddsnämndens arkiv har begränsad kapacitet. En genomgång av arkivet påbörjades 2013, varvid det konstaterades att ärenden behöver gallras (rensas ut) och gamla handlingar som inte behövs i det dagliga arbetet köras till centralarkivet. Under 2016 och 2017 har en del arbete gjorts för att strukturera upp i arkivet. Det finns dock en stor del kvar att göra.

Kommunövergripande uppgifter

Miljöskyddskontoret ska biträda kommunledningskontoret vid kommunens övergripande miljöplanering, exempelvis, miljöredovisning, miljöindikatorer, miljöbokslut och utredningar kopplade till utvecklingsområden m.m. Kontoret ger också miljökompetensstöd till andra nämnder och förvaltningar, i första hand kommunstyrelsen. Nämnden har i uppdrag av kommunfullmäktige att driva ett miljöforum för politiker och medverka vid kommunens krisplanering. Nämnden är även aktiv i Näringslivsforum och dialogen med verksamhetsutövarna är en viktig komponent i arbetet.

Organisation och ledarskap

Det har under flera år varit Miljöskyddsnämndens intention att samla all miljökompetens under Miljöskyddskontoret. Under våren 2019 har fler tjänster flyttats till Miljöskyddskontoret från andra förvaltningar.

De tjänster som nu finns under Miljöskyddskontoret är, förutom inspektörer, olika strategier som jobbar kommunövergripande. De tjänster som från våren 2019 flyttats till Miljöskyddskontoret är miljöingenjör (som flyttats från f.d. Tekniska förvaltningen från 1/1 2019), energi- och klimatrådgivning (som flyttats från exploateringsavdelningen på Kommunledningskontoret från 1/2 2019) samt miljöstrateg (som flyttades från exploateringsavdelning på Kommunledningskontoret 1/4 2019).

En ny avdelning har skapats, den miljöstrategiska avdelning, som samlar all personal som till stora delar av sina tjänster jobbar kommunövergripande och strategiskt (dvs inte som inspektörer). Det finns många fördelar med en ny avdelning. Dels att myndighetsutövningen särskiljs från andra delar, och därmed tydliggörs våra olika roller både internt men också externt. Tydligheten vart vilka frågor hör hemma blir enklare både inom förvaltningen men även inom kommunen.

Idagsläget saknas resurser för en chef på denna avdelning, ca 50% räknar vi med att detta uppdrag tar. Att det finns en närvarande chef som kan stötta och vägleda ser vi som en nyckel till framgång även i dessa frågor som ofta är komplexa då flera förvaltningar och avdelningar blir berörda i

arbetet på olika sätt.

Aktivitet	2019	2020	2021
Uppföljning av verksamheten (Insikt, utsökning uppgifter för uppföljning, internrevision)	200	200	200
Administration (diarieföring, expediering, fakturering, arkivering mm)	2800	2800	2800
Implementering av nytt ärendehanteringssystem	500	0	0
Nämndarbete	500	500	500
Miljöövervakning	100	100	100
Verksamhetsutveckling och kvalitetsarbete	200	200	200
Utveckling och införande av e-tjänster	200	200	200
Miljöplanering (inklusive miljömålsarbete)	80	80	80
Miljöbokslut	40	40	40
Utbildning MN	200	50	50
SUMMA (timmar)	4820	4170	4170

Siffrorna i denna tabell är en uppskattning då flera av tjänsterna inte legat under miljöskyddskontoret. Detta gör också att det kan bli ett annat resultat i nästa behovsutredning.